

prof. dr hab. Andrzej Banachowicz

Poznań, 18.03.2021 roku

Uniwersytet Artystyczny

w Poznaniu

dziedzina: sztuki plastyczne

RECENZJA

rozprawy doktorskiej oraz dorobku artystycznego

Pani mgr Małgorzaty CZERNIAWSKIEJ

w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuk plastycznych

w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne

wszczętym przez Wydział Malarstwa

Akademii Sztuki w Szczecinie

Podstawowe dane o doktorantce

Pani mgr Małgorzata Czerniawska jest absolwentką PWSSP w Poznaniu, gdzie w roku 1987 obroniła dyplom w zakresie pedagogiki pod kierunkiem Pani dr Jolanty Dąbkowskiej-Zydroń. W 1989 roku uzyskała również dyplom z malarstwa w Pracowni doc. Jerzego Kałuckiego. W latach 1996-1998 była asystentką prof. Jana Gawrona w Pracowni Malarstwa i Witrażu w Wyższej Szkole Sztuki Stosowanej w Poznaniu. W latach 2004-2009 pracowała w Pracowni Malarstwa w Architekturze i Urbanistyce Instytutu Sztuki Uniwersytetu Zielonogórskiego. Od roku 2010 Pani mgr Małgorzata Czerniawska pracuje w Pracowni Plastyki Katedry Architektury i Urbanistyki Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Pani mgr Małgorzata Czerniawska posiada już także spory dorobek wystawienniczy i wymienię tutaj prezentacje po roku 1995:

- 1995 – Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy;
- 1996 – Galeria PROFIL, Poznań;
- 1998 – Galeria Miejska, Mosina;
- 1999 – Galeria KUBUS, Hannover;
- 2000 – ARSENAŁ, Poznań;
- 2003 – I Biennale Sztuki „Środowisko Sztuki”, Pałac Działyńskich, Poznań;
- 2004 – XX Festiwal Polskiego Malarstwa Współczesnego „Configuracja”, Szczecin;
- 2005 – II Biennale „Środowisko Sztuki”, Pałac Działyńskich, Poznań;
- 2005 – Galeria PBG, Poznań;
- 2006 – wystawa na Trakcie Galeryjnym Poznania, z cyklu „Pokolenia Sztuki”, DTC Okrągłak, Poznań;
- 2006 – Galeria DIALOG, Kostrzyn;
- 2007 – III Biennale Sztuki „Obraz Środowiska”, Galeria PROFIL, Poznań;
- 2008 – XXII Festiwal Polskiego Malarstwa Współczesnego, Szczecin;
- 2009 – Concours International d’Art, Monte Carlo;
- 2010 – „Obrazy Muzyką Malowane”, Kraków;
- 2010 – IV Biennale Sztuki „Tożsamość”, Galeria PROFIL, Poznań;
- 2011 – wystawa interdyscyplinarna „Fala”, Koszalin;
- 2012 – V Biennale Sztuki „Ślad istnienia”, Galeria PROFIL, Poznań;

- 2013 – VII Międzynarodowe Biennale Malarstwa i Tkaniny Unikatowej, Gdynia – Grand Prix;
- 2016 – „Zobaczyć dźwięk”, wystawa towarzysząca XV Międzynarodowemu Konkursowi Skrzypcowemu im. Henryka Wieniawskiego, Galeria PROFIL, Poznań;
- 2017 – Międzynarodowa Wystawa Malarstwa i Tkaniny Unikatowej „Eko -Materia”, Muzeum Narodowe Gdańsk;
- 2018 – VIII Biennale Sztuki „85 – Kontynuacja”, Galeria PROFIL, Poznań.

Pani mgr Małgorzata Czerniawska projektuje również wnętrza, co dobrze koresponduje z Jej malarską konwencją transformacji przestrzeni. Jej ważniejsze realizacje w architekturze to m.in.:

- 1997 – aranżacja wnętrz, obrazy – biurowiec Amino – Knorr, Poznań;
- 1999 – aranżacja wnętrz, obrazy, murale – Green Hotel, Komorniki;
- 2001 – elewacja, aranżacja wnętrz – Rezydencja Myśliwska, Białogóra;
- 2008 – elewacja, aranżacja wnętrz, logo, mural – biurowiec CAPAROL, Komorniki;
- 2009 – mural na elewacji – Galeria Miliński, Pławna;
- 2009 – elewacja, aranżacja wnętrz, logo, obrazy, murale – biurowiec MTC Gruntkowski, Tarnowo Podgórne;
- 2009 – mural – Klub UV, Poznań;
- 2009 – mural – Klub Blue Pub, Szamotuły;
- 2010 – aranżacja wnętrz, murale – Centrum Sportowo-Rekreacyjne Fabianowo Sport&Beauty, Poznań;
- 2010 – aranżacja Łoży Prezydenckiej – Stadion Miejski, Poznań;
- 2014 – aranżacja wnętrz, mural – kancelaria prawna, Poznań;
- 2016 – aranżacja wnętrz, mural – delikatesy włoskie Gusti D'Italia, Poznań;
- 2017 – elewacja – biurowiec MET-LAK, Skaryszewy;
- 2018 – elewacja – biurowiec REN-MAT, Komorniki.

Pani mgr Małgorzata Czerniawska jest artystką skupioną na twórczości i pracy pedagogicznej. Zajmuje się malarstwem, a Jej prace charakteryzują się już sporą dojrzałością artystyczną. Małgorzata Czerniawska porusza problemy przyrody,

prawdy egzystencji, takie jak życie, prawda jako nośnik sensu i znaczenia, pamięć, przemijanie etc. Proponuje Ona bardzo osobisty, przejmujący obraz codziennych zmagania z rzeczywistością. Wypracowuje swój własny, niepowtarzalny i rozpoznawalny warsztat, przekaz malarski.

Dorobek dydaktyczny Pani Małgorzaty Czerniawskiej jest duży i obejmuje prowadzenie zajęć w Pracowni prof. Jana Gawrona, w tym m.in.: korekty zadań, przeglądy prac studenckich czy udział w przygotowaniu wystaw końcowych.

Ocena pracy doktorskiej

Jak widać z powyższego spisu bogatej działalności wystawienniczej oraz dydaktycznej Pani mgr Małgorzaty Czerniawskiej, posiada Ona spore osiągnięcia w obszarze szeroko rozumianego malarstwa.

Pisemna praca Pani mgr Małgorzaty Czerniawskiej zatytułowana „Prześwity – w stronę światła, w stronę mroku. Transformacja przestrzeni i inne metody modelowania procesów percepcyjnych w malarstwie” jest bardzo dobra i obszerna (75 stron). Natomiast malarska praca doktorska składa się z 10 obrazów z lat 2019-2020, wykonanych na płótnie techniką mieszaną i w różnych wymiarach. Wszystkie prace pochodzą z serii „Prześwity”, a łączy je tytuł: „W Stronę Mroku” I, II lub III. Są prace o dużych formatach, bo 135 x 160 cm, 140 x 145 cm – 3 prace, 175 x 165 cm – 2 prace, oraz mniejsze: 80 x 80 cm – 2 prace, 160 x 80 cm oraz 40 x 120 cm. Wszystkie te prace łączy także nawarstwianie faktury – tak, jakby w emocji niezliczonej ilości gestów, powtórzeń ruchów chodziło autorce o zagęszczenie pola widzenia do wąskich prześwitów, do szpar i szparek, linii od 0 do ∞ . Od powierzchni do głębi obrazu, od reliefu do zamglonej przestrzeni pejzażu wewnętrznego. Od mechanicznego i intuicyjnego zapisu zjawisk przyrody jako formy obrazu, do obecnej propozycji nawarstwiania czerni w procesie zmysłowego osvajania emocji. Owe tytułowe słowa – „W Stronę Mroku” oraz „Prześwity” bardzo dużo mówią o treściach zawartych w gestach monochromatycznych barw malarskich. Zapis tych doktorskich obrazów – spontaniczny i jakby samotny wobec pustki w pejzażu wraz z w/w tytułami nadaje widzowi kierunek autorskiej transformacji. Przemiany zapisu stanów autorki wobec reakcji na doznania płynące z bolącej rzeczywistości. Zapisuje Ona analizę znaczeń

tego, co widzi w sobie. Problemów egzystencji skąpanych w lękach i fobiach, przemijaniu czy aktach iluzji. W doznaniach jakby atrakcji czy surrealistycznego stanu wizji artystycznej. Estetycznej idei dla widza, ale i może obiektu w odwiecznej relacji – miejsca i czasu, a nawet może świadomości udziału w grze pt. „Tu i teraz”. Uwaga widza w potencjale takiej wyobraźni, takiej symulacji podróży w głąb, pomiędzy szczeliny, warstwy otchłani i mroku, gdy światło przywodzi na myśl właśnie te odwieczne zmagania przepełnione symboliką. Balansu życia i śmierci, skrytości w szczelinie i zguby w bezmiarze otchłani. Poznanie i doznanie projekcji myśli, ale i mrocznych tajemnic świata fantazji. Złożonej struktury, metafory, a nawet archetypu miejsca. W konfrontacji ze snem przed świtem, gdy ciężar ciemności przygniata, a ...budzik nie dzwoni.

W książce Anthony'ego de Mello pt. „Minuta Mądrości” jest taki fragment – myśl pt. „Oddzielenie”, a w nim pytanie uczniów do Mistrza, którego wypędzono z kraju. Uczniowie pytali go, czy nigdy nie odczuwa tęsknoty, Mistrz odpowiedział:

„- Nie.

- Ależ to nieludzkie, nie tęsknić za własnym domem – protestowali uczniowie.

Na to Mistrz odrzekł:

- Przestajesz czuć się wygnańcem, kiedy odkrywasz, że w twoim domu jest wszechświat.”

I właśnie w tych obrazach Pani Małgorzaty Czerniawskiej, za parawanami linii, ścianami czerni bardziej czy mniej prześwitującymi, znajduję poczucie bezpieczeństwa. Własny wszechświat w medium transformacji, niewyobrażalnej mocy świadomości umysłu człowieka w drodze do przemiany. Unieważnienie dystansu antropologicznego w potencjale nowego bytu. Nowej energii spoza przyciągania ziemskiego. W stanach pełni i próżni, jakich doświadczamy z Jej obrazów w ilościach nieskończonych, przenikających jak listy z tytułowych prześwitów. Jakby sygnałów z drugiej strony transformacji losu człowieka. Materialność i ulotność. Światło i mrok.

Konkluzja

Pani Małgorzata Czerniawska potrafi eliminować to co zbędne poprzez zlewianie czy scalanie linii i mas. Potrafi w sposób warsztatowy dokonać przemiany stanów

emocjonalnych i pogłębić materię intencjonalną obrazu. Tworzy wizję malarską z kontemplacją dla widza. Z poczuciem głęboko humanistycznego przekazu, refleksyjnego i mentalnego, a także nawet metafizycznego. W efemerycznym szybkim zapisie gestu malarskiego, tańcu linii – materii farb tworzy się sprzężenie zwrotne pomiędzy wiecznym słońcem a materią popiołu. Zgiełkiem i ciszą przeżyć zagęszczonych w naszej wyobraźni.

Praca Pani mgr Małgorzaty Czerniawskiej, zarówno pisemna, jak i malarska, zawiera duży potencjał, tworzący bardzo spójny przekaz, który daje mi panoramę stanu myślenia i siły wyborów autorki. Tworzy Ona rozbudowane, szlachetne w idei i znaku wartości. Cechuje Ją duża kultura plastyczna i dlatego sumując całą recenzję popieram nadanie stopnia doktora Pani mgr Małgorzacie Czerniawskiej.

Z poważaniem

prof. dr hab. Andrzej Banachowicz